

Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων
από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της
Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των
Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ Α' ΜΟΝΑΔΑΣ **έτους 2014**

Το έτος 2014 η «Αρχή», η οποία συστάθηκε με το ν. 3932/2011 (ΦΕΚ49Α), λειτούργησε με Πρόεδρο τον Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Παναγιώτη Νικολούδη και αναπληρωτή τον επίσης Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Γεώργιο Παντελή.

Α) ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Το 2014 αναλήφθηκαν σημαντικές πρωτοβουλίες ενίσχυσης του θεσμικού πλαισίου για θέματα αντιμετώπισης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι οποίες πρόκειται να ολοκληρωθούν εντός του τρέχοντος τριμήνου με την ολοκλήρωση των διαδικασιών ψήφισης της 4^{ης} σχετικής Κοινοτικής Οδηγίας και του νέου Κανονισμού, αναφορικά με τις πληροφορίες που οφείλουν να συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών.

Η βασική θέση της εν λόγω οδηγίας διαμορφώνεται από την αντίληψη του διεθνούς χαρακτήρα των φαινομένων της νομιμοποίησης εγκληματικών εσόδων και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ως εκ τούτου από την ανάγκη εναρμόνισης του κειμένου της με άλλες διεθνείς συστάσεις και δεσμεύσεις. Υπό το πρίσμα αυτό η 4^η Οδηγία αποτελεί, σε μεγάλο βαθμό, μια πρόταση ευθυγράμμισης της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας με τις αναθεωρημένες «40 Συστάσεις της FATF» και σε πολλές περιπτώσεις επί το αυστηρότερο. Το κεντρικό στοιχείο, που εγκαινιάζεται με την 4^η Οδηγία και διαπνέει το σύνολο του κειμένου της, είναι πρωτίστως μεθοδολογικού χαρακτήρα και σχετίζεται με την αντιμετώπιση των φαινομένων νομιμοποίησης εγκληματικών εσόδων, επί τη βάση εκτίμησης και ανάλυσης κινδύνου τόσο

σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό, η θεμελιακή υποχρέωση που θέτει η 4^η Οδηγία, είναι η υιοθέτηση ενός συστήματος αξιολόγησης κινδύνου ενεργειών που σκοπούν στο ξέπλυμα χρήματος από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και τις αρμόδιες Αρχές, με απώτερη επιδίωξη τη διαμόρφωση μιας εθνικής πολιτικής χαρτογράφησης των εν λόγω κινδύνων. Προς αυτή την κατεύθυνση οι διατάξεις της 4^{ης} Οδηγίας εισηγούνται μια σειρά από μέτρα, τα οποία αποβλέπουν:

- Στην ποινικοποίηση των φορολογικών παραβάσεων και στην ένταξή τους μεταξύ των βασικών αδικημάτων
- Στην ενεργοποίηση ενός αποτελεσματικού μηχανισμού ταυτοποίησης των πραγματικών δικαιούχων των εταιρειών, κυρίως μέσω της δημιουργίας κεντρικών μητρώων
- Στην επιβολή μέτρων δέουσας επιμέλειας στους εμπόρους αγαθών για αγοραπωλησίες άνω των 10.000€ και στους παρόχους υπηρεσιών στοιχηματισμού για συναλλαγές άνω των 2.000€
- Στην προσαρμογή των μέτρων δέουσας επιμέλειας αναλογικά με κριτήρια κινδύνου και στη διασφάλιση ότι τα μέτρα απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας δεν εκλαμβάνονται ως πλήρη απαλλαγή από τη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη
- Στην επέκταση των διατάξεων, που αφορούν στα Πολιτικά Εκτεθειμένα Πρόσωπα (PEPs), ώστε να περιλαμβάνονται σε αυτά και τα ημεδαπά καθώς και εκείνα που εργάζονται σε διεθνείς οργανισμούς
- Στην ενίσχυση τόσο του ανεξάρτητου αλλά και αυτόνομου πλέον ρόλου των FIUs καθώς και της διεθνούς συνεργασίας, προβλέποντας στενότερη συνεργασία μεταξύ των FIUs και των αρμοδίων Αρχών.

Αναφορικά με το νέο Κανονισμό, για τις πληροφορίες που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών, αυτές αφορούν πλέον όχι μόνο στον πληρωτή αλλά και στο δικαιούχο, συμπεριλαμβάνοντας διατάξεις για τους ενδιάμεσους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών.

B) ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. Η Μονάδα Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, η οποία μέχρι το 2010 εθεωρείτο από τους αξιολογητές «προβληματική» εξελίχθηκε σταδιακά σ' έναν **άκρως αποτελεσματικό μηχανισμό**, του οποίου η στρατηγική και η μεθοδολογία χαρακτηρίζονται απ' όλους τους διεθνείς φορείς (FATF, OASE κ.λ.π) ως **παράδειγμα προς μίμηση (best practice)**.

Είναι μάλιστα αξιοσημείωτο ότι μας ζητήθηκε, εκ μέρους του ΟΑΣΕ, να δεχθούμε αντιπροσωπείες από αντίστοιχους φορείς ξένων χωρών, προκειμένου να τους παρέχουμε τεχνογνωσία σχετικά με τη δομή, τον τρόπο λειτουργίας της Μονάδας, την ακολουθούμενη στρατηγική και τις εφαρμοζόμενες τεχνικές.

Πράγματι, εντός του 2014 και υπό την αιγίδα του ΟΑΣΕ πάντοτε, επισκέφθηκαν τη χώρα μας και τη Μονάδα μας αντιπροσωπείες από τρεις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και από μέρους μας τους παρεσχέθη πλήρης ενημέρωση.

2. Από πλευράς νομοθετικού πλαισίου, θεωρούμε ότι το υφιστάμενο είναι περισσότερο από ικανοποιητικό, αφού η νομοθεσία μας προβλέπει ήδη και ρυθμίζει τα περισσότερα από τα ζητήματα τα οποία διαλαμβάνονται στην αναφερθείσα παραπάνω 4^η Οδηγία, πριν αυτή να ισχύσει.

Γ) ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΤΟΥΣ 2014

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΠΟΘΕΣΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ
ΥΠΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ	724
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ	5.564
ΣΥΝΟΛΟ	6.288

ΠΛΗΘΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΣΤΑΛΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ
117

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ

ΠΛΗΘΟΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ	ΔΕΣΜΕΥΘΕΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ (ΕΥΡΩ)
121	160.937.720 €

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ / ΒΑΣΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

ΒΑΣΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ	ΔΕΣΜΕΥΘΕΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ (ΕΥΡΩ)
ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ	48.468.088 €
ΚΑΘΕ ΑΛΛΟ ΑΔΙΚΗΜΑ ΠΟΥ ΤΙΜΩΡΕΙΤΑΙ ΜΕ ΠΟΙΝΗ ΣΤΕΡΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΤΟ ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΟΡΙΟ ΕΙΝΑΙ ΑΝΩ ΤΩΝ 6 ΜΗΝΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ ΟΦΕΛΟΣ	109.927.074 €
ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	2.200.313 €
ΚΩΔΙΚΑΣ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ	77.245 €
ΑΠΑΤΗ ΜΕ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ	80.000 €
ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ	185.000 €
ΣΥΝΟΛΟ	160.937.720 €

ΕΙΔΙΚΑ ΓΙΑ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ**ΠΛΗΘΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΣΤΑΛΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ**

98

ΠΟΣΑ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

ΠΛΗΘΟΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ	ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΠΟΥ ΔΕΣΜΕΥΤΗΚΕ (ΕΥΡΩ)	ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΠΟΥ ΕΝΤΟΠΙΣΤΗΚΕ (ΕΥΡΩ)
98	48.468.088 €	64.745.982 €

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΣΤΑΛΗΣΑΝ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΠΛΗΘΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΩΘΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ Σ.Δ.Ο.Ε.	2.914
ΠΛΗΘΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΩΘΗΘΗΚΑΝ ΣΕ Δ.Ο.Υ.	652
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΛΗΘΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	3.566

ΠΟΣΑ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΣΤΑΛΗΣΑΝ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΕΝΤΟΠΙΣΘΕΝ ΠΟΣΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	6.080.646.124 €
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΜΒΑΣΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	167.455.213 €
ΔΗΛΩΘΕΝ ΠΟΣΟ ΣΤΗΝ ΕΦΟΡΙΑ	948.915.522 €
ΔΙΑΦΟΡΑ (ΠΡΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ)	5.131.730.602 €

ΣΥΝΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

ΠΛΗΘΟΣ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2011	25.658
ΠΛΗΘΟΣ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2012	610
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΛΗΘΟΣ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2011 ΚΑΙ 2012	26.268

Δ) ΣΧΟΛΙΑ

Όπως προκύπτει από τους παραπάνω πίνακες, κατά το έτος 2014, η Μονάδα πέτυχε τη δέσμευση εγκληματικού προϊόντος ύψους **160.937.720 €**. Το ποσό αυτό, παρ' ότι δεν είναι ευκαταφρόνητο, οπωσδήποτε υστερεί έναντι των αντίστοιχων ποσών τα οποία έχουν δεσμευτεί τα αμέσως προηγούμενα έτη. Η σημασία και η αξία του όμως θα πρέπει ν' αναζητηθεί στα ιδιαίτερα «ποιοτικά» του στοιχεία και συγκεκριμένα στο γεγονός, ότι πρόκειται για εγκληματικό προϊόν το οποίο είχαν αποκομίσει οργανωμένες εγκληματικές ομάδες με δράση στο εσωτερικό της χώρας μας αλλά και σε ξένες χώρες.

Η δέσμευση εγκληματικού προϊόντος, το οποίο είχε παραχθεί σε ξένες χώρες και επιχειρήθηκε «ξέπλυμα» στη χώρα μας, αντανakλά την ιδιαίτερα ανεπτυγμένη ικανότητα της Μονάδας στο να συνεργάζεται με αντίστοιχες μονάδες άλλων χωρών. Η ικανότητα αυτή με τη σειρά της επιστηρίζεται στη διεθνή αξιοπιστία της Μονάδας, κάτι που οικοδομήθηκε επί σειρά ετών και μέσα από την υιοθέτηση αρχών και μεθόδων καλής συνεργασίας και την από μέρους μας πιστή τήρηση των κανόνων της εμπιστευτικότητας (απόρρητο) σε όλες τις επί μέρους συνεργασίες μας.

Σχετικά μικρό και σε κάθε περίπτωση μη ικανοποιητικό κρίνεται και το δεσμευθέν εγκληματικό προϊόν, που προέρχεται από αδικήματα φοροδιαφυγής **48.468.088 €**.

Έμφαση όμως πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι η Μονάδα διαβίβασε στο ΣΔΟΕ και τις Δ.Ο.Υ 3.566 πλήρως επεξεργασμένες πληροφορίες για ισάριθμες, σχεδόν βέβαιες, περιπτώσεις φοροδιαφυγής, στις οποίες προκύπτει καθαρά συνολικό ποσό προς φορολόγηση ύψους πέντε δισεκατομμυρίων εκατόν τριάντα ενός εκατομμυρίων επτακοσίων τριάντα χιλιάδων και εξακοσίων δύο ευρώ (5.131.730.602 €) (βλ. παραπάνω σχετικό πίνακα).

Εύκολα γίνεται αντιληπτό πόσο μεγάλη σημασία θα είχε για την οικονομία της χώρας, η ύπαρξη δυνατότητας των αρμόδιων φοροελεγκτικών και φοροεισπρακτικών μηχανισμών ν' ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους και ν' αξιοποιήσουν τις πληροφορίες, που τους διαβιβάζουμε.

Παραπέρα και προκειμένου να γίνει αντιληπτό το μέγεθος του ζητήματος, σημειώνεται ότι στη διάθεση της Μονάδας υπάρχουν ακόμη 25.000 περίπου τέτοιες πληροφορίες, τις οποίες μετά την κατάλληλη από μέρους μας επεξεργασία, πρόκειται να διαβιβάσουμε στις προαναφερθείσες φορολογικές αρχές το αμέσως προσεχές διάστημα.

Τέλος και αναφορικά με το θέμα του ελέγχου εγκληματικών συμπεριφορών που συνδέονται με τη χορήγηση Τραπεζικών δανείων, τα οποία ουδέποτε επεστράφησαν και εν τέλει, μετά την περιέλευση της Τράπεζας σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης, μετακυλίνονται στους ώμους των Ελλήνων φορολογουμένων, θα πρέπει να σημειωθεί ότι:

Η Μονάδα άρχισε την έρευνα-έλεγχο της **Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος (Α.Τ.Ε)**. Διευκρινίζεται, εξ αρχής, ότι οι έρευνες μας όχι απλώς δεν έχουν ολοκληρωθεί αλλά ούτε καν έχουν φτάσει στο σημείο εντοπισμού συγκεκριμένων και εξατομικευμένων ευθυνών.

Αφοριστικά και προκειμένου η «Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας» να έχει μια πρώτη ενημέρωση σχετικά με το μέγεθος και την έκταση των ελεγχόμενων δανείων, σημειώνονται τα εξής:

Η Α.Τ.Ε τέθηκε σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης με την 46/27-7-2012 Απόφαση της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών θεμάτων της ΤτΕ (ΦΕΚ 2208/Β'/27-7-2012). Το ύψος του χαρτοφυλακίου δανείων που παρέμειναν στην υπό ειδική εκκαθάριση Α.Τ.Ε (μη πληρωθέντα δάνεια) ανέρχεται σε περίπου 4,9 δις ευρώ.

Η πρώην Α.Τ.Ε Bank, κατά το χρόνο λειτουργίας της, είχε Υπηρεσίες Εσωτερικού Ελέγχου, Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Διαχείρισης Κινδύνου. Τα ελεγχόμενα δάνεια τοποθετούνται χρονικά από το 2000 μέχρι το 2012. Μετά το 2012 και τον ορισμό ειδικού εκκαθαριστή, άρχισε η διαδικασία ελέγχου των σχετικών φακέλων και η διαδικασία ρευστοποίησης αιτητήσεων από τον παραπάνω εκκαθαριστή.

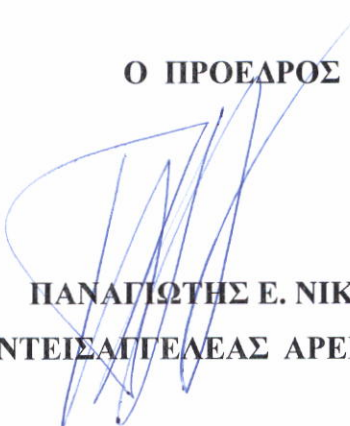
Ο λόγος της αναφοράς μας στο συγκεκριμένο ζήτημα, σε τόσο πρώιμο στάδιο και πριν την ολοκλήρωση του από μέρους μας ελέγχου, είναι για να καταφανεί, ότι όλο το χρονικό διάστημα από 2000 έως 2012, ουδείς πραγματικός και ουσιαστικός έλεγχος έγινε στα δρώμενα της Α.Τ.Ε και καμία αρμόδια προς τούτο Αρχή δεν κινητοποιήθηκε, ώστε να προληφθεί η ζημιά των 4,9 δις ευρώ και ν' αναζητηθούν ενδεχόμενες ευθύνες για την κατάσταση που προέκυψε.

Ε) ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Θεωρούμε κατεπείγουσα την ανάγκη για αναδιάρθρωση του φοροελεγκτικού και φοροεισπρακτικού μηχανισμού, δηλαδή των Δ.Ο.Υ και του Σ.Δ.Ο.Ε, ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται στη ροή πληροφοριών που τους παρέχονται από την Αρχή και να τις αξιοποιούν.

Προς την ίδια κατεύθυνση θα βοηθούσε σημαντικά η παροχή στο ΣΔΟΕ της αρμοδιότητας και της βεβαίωσης φόρων, σε αντίθεση με τα νυν ισχύοντα, όπου το ΣΔΟΕ μπορεί να κάνει ελέγχους και να διαπιστώνει φοροδιαφυγή αλλά στη συνέχεια παραπέμπει στις Δ.Ο.Υ για τη βεβαίωση των φόρων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ε. ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ
ΑΝΤΕΙΣΤΑΓΓΕΛΕΑΣ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ